

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.2.42>

INFORMACYJNO-ANALITYCZNE ZABEZPIECZENIE PRZECIWDZIAŁANIA DZIAŁALNOŚCI NIEPRZEWIDZIANYCH PRZEZ PRAWO FORMACJI PARAMILITARNYCH I ZBROJNYCH

Roman Osukhovskiy

starszy wykładowca Katedry Działalności Operacyjno-Poszukiwawczej

Narodowej Akademii Spraw Wewnętrznych (Kijów, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0001-7810-7244

e-mail: naiaosroman@gmail.com

Adnotacja. Znaczenie artykułu polega na tym, że rozwój społeczeństwa jest przyspieszany m.in. poprzez optymalizację procesów związanych z pozyskiwaniem, gromadzeniem, analizą i wykorzystaniem informacji. Korzystanie z możliwości sztucznej inteligencji, produktów analitycznych i komunikacji elektronicznej pozwala funkcjonariuszowi policji na identyfikację osób zaangażowanych w przestępstwa i dokumentowanie nielegalnych działań nie wychodząc z biura. Analiza kryminalna pozwala przewidzieć procesy i wybrać najbardziej racjonalne rozwiązania. W artykule zbadano kwestię informacyjno-analitycznego zabezpieczenia przeciwdziałania nieprzewidzianym przez prawo formacjom paramilitarnym i zbrojnym. Określono etapy pracy z informacjami i proponowano kierunki poprawy pracy informacyjno-analitycznej poprzez utworzenie rejestru osób znajdujących się w aktach postępowania karnego, a także utworzenie podsystemu informacyjnego w celu gromadzenia informacji uzyskanych podczas postępowania przygotowawczego.

Słowa kluczowe: nielegalna formacja zbrojna, agresja wojskowa, informacja, podsystem informacyjny, źródło informacji.

INFORMATION AND ANALYTICAL PROVISION OF COUNTERING ACTIVITIES NOT PROVIDED BY LAW FOR MILITARY AND WEAPON FORMATIONS

Roman Osukhovskiy

Senior Lecturer of the Department of Operative-Search Activity

National Academy of Internal Affairs (Kyiv, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0001-7810-7244

e-mail: naiaosroman@gmail.com

Abstract. The relevance of the article is that the development of society is accelerated, including through the optimization of processes related to the receipt, accumulation, analysis and use of information. Using the capabilities of artificial intelligence, analytical products and electronic communication allows a police officer to identify persons involved in criminal offenses and document illegal activities without leaving the office. Conducting criminal analysis allows you to predict processes and choose the most rational solutions. The article examines the issue of information and analytical support for countering paramilitary and armed groups not provided by law. Stages of work with information are defined and directions of improvement of information-analytical work by creation of the register of persons passing on materials of criminal proceedings, and also creation of information subsystem for accumulation of the information received during pre-trial investigation are offered.

Key words: illegal armed formation, military aggression, information, information subsystem, source of information.

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ДІЯЛЬНОСТІ НЕ ПЕРЕДБАЧЕНИХ ЗАКОНОМ ВОЄНІЗОВАНИХ ТА ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ

Роман Осуховський

старший викладач кафедри оперативно-розшукової діяльності

Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна)

ORCID ID: 0000-0001-7810-7244

e-mail: naiaosroman@gmail.com

Анотація. Актуальність статті полягає в тому, що розвиток суспільства прискорюється у тому числі за рахунок оптимізації процесів, пов'язаних із отриманням, накопиченням, аналізом та використанням інформації. Використання можливостей штучного інтелекту, аналітичних продуктів та електронної комунікації дозволяє працівнику поліції, не виходячи з кабінету, встановлювати осіб, причетних до вчинення кримінальних правопорушень, та документувати протиправну діяльність. Проведення кримінального аналізу дозволяє прогнозувати процеси та вибирати найбільш раціональні рішення. У статті досліджене питання інформаційно-аналітичного забезпечення протидії не передбаченим законом воєнізованим та збройним формуванням. Визначені етапи роботи з інформацією та запропоновані напрями удосконалення інформаційно-аналітичної роботи шляхом створення реєстру

осіб, які проходять за матеріалами кримінального провадження, а також створення інформаційної підсистеми для накопичення інформації, здобутої під час досудового розслідування.

Ключові слова: незаконне зброяне формування, військова агресія, інформація, інформаційна підсистема, джерело інформації.

Постановка проблеми. Всесвітньо відомий вислів «хто володіє інформацією, той володіє світом» належить Натану Ротшильду. Крилатим він став після того, як його процитував Вінстон Черчилль (Сайт Вікіпедія, 2021). Цей вислів актуальний у всіх сферах діяльності суспільства, у тому числі у сфері протидії злочинності.

Розвиток суспільства прискорюється у тому числі за рахунок оптимізації процесів, пов'язаних із отриманням, накопиченням, аналізом та використанням інформації. Використання можливостей штучного інтелекту, аналітичних продуктів та електронної комунікації дозволяє працівнику поліції, не виходячи з кабінету, встановлювати осіб, причетних до вчинення кримінальних правопорушень, та документувати протиправну діяльність. Проведення кримінального аналізу дозволяє прогнозувати процеси та вибирати найбільш раціональні рішення.

Інформаційно-аналітичне забезпечення протидії злочинній діяльності потрібно удосконалювати з урахуванням сучасних тенденцій.

У 2014 році наша держава стикнулася зі збройною агресією Російської Федерації, що стало черговим викликом правоохоронній системі. Десятки тисяч людей одночасно долучилися до збройних формувань, брали участь у масових заворушеннях, захоплювали адміністративні будівлі та вчинили інші кримінальні правопорушення. Для документування протиправної діяльності залучалися сотні слідчих та працівників оперативних підрозділів, які напрацювали великий масив інформації, пов'язаної з діяльністю НЗФ.

Стан дослідження. Проблеми інформаційно-аналітичного забезпечення у сфері правоохоронної діяльності у сучасних умовах досліджували: С. Албул, А. Баб'як, О. Бочковий, О. Бусол, В. Бутузов, В. Василичук, В. Захаров, І. Катеринчук, О. Користін, Є. Лук'янчиков, О. Манжай, В. Межевой, А. Мовчан, В. Некрасов, А. Небитов, Д. Никифорчук, Ю. Орлов, В. Ортинський, М. Перепелиця, М. Погорецький, В. Севрук, І. Хараберюш, В. Шендрик та інші вчені.

Мета статті полягає у дослідженні особливостей інформаційно-аналітичного забезпечення протидії діяльності НЗФ, аналізі його елементів та напрацюванні пропозицій щодо вдосконалення отримання, накопичення, аналізу та використання інформації.

Наукова новизна полягає у визначенні етапів роботи з інформацією, а також у наданні пропозицій щодо вдосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення протидії НЗФ.

Виклад основного матеріалу.

Слово «інформація» в перекладі з латинської мови “informatio” означає зведення, роз'яснення, ознайомлення. Інформація – певні відомості про навколишній світ людини.

Із середини ХХ століття термін «інформація» широко використовується в різних галузях науки та в повсякденному житті, але досі не має загального визначення і використовується, головним чином, на інтуїтивному рівні (Сайт Вікіпедія, 2021).

Законодавство України визначає інформацію як будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді, а також поділяє інформацію за змістом:

- інформація про фізичну особу;
- інформація довідково-енциклопедичного характеру;
- інформація про стан довкілля (екологічна інформація);
- інформація про товар (роботу, послугу);
- науково-технічна інформація;
- податкова інформація;
- правова інформація;
- статистична інформація;
- соціологічна інформація;
- інші види інформації (Про інформацію, 1992).

Деякі науковці пропонують розподіляти інформацію по категоріях:

- будь-які відомості, що враховуються на різних стадіях управління;
- фактична інформація, а саме відомості, що характеризують оперативно-тактичну обстановку, психологічні риси підозрюваних злочинців, поточні профілактичні та оперативно-розшукові заходи, види і способи здійснення злочинів, прикмети злочинців, обставини, що мають значення у разі планування і здійснення оперативно-розшукових заходів, проведення оперативно-аналітичної роботи, а також надання сприяння у кримінальному провадженні;

– сукупність первинних та вихідних даних про осіб, причетних до підготовки злочинів, стану оперативно-розшукових сил і засобів, а також умов, у яких відбувається діяльність органів внутрішніх справ у боротьбі зі злочинністю;

– на законних підставах отримані оперативними підрозділами відомості із застосуванням гласних та негласних заходів, сил та засобів, що мають значення для встановлення обставин скоєння злочину і викриття винних осіб шляхом використання їх органами досудового розслідування;

– інформація, яка характеризує оперативну обстановку в певному районі чи на території всієї країни, і містить відомості, отримані в ході спеціальних заходів із боротьби зі злочинністю (Албул, Андрусенко, Мукоїда, Ноздрін, 2016).

Відповідно до Закону України «Про інформацію» інформація поділяється на відкриту інформацію та інформацію з обмеженим доступом.

Будь-яка інформація є відкритою, крім тієї, що віднесена законом до інформації з обмеженим доступом (конфіденційна, таємна та службова інформація). Конфіденційною є інформація про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень. Конфіденційна інформація може поширюватися за бажанням (згодою) відповідної особи у визначеному нею порядку відповідно до передбачених нею умов, а також в інших випадках, визначених законом (Про інформацію, 1992).

У правоохоронній діяльності використовуються такі категорії, як: «інформаційне забезпечення», «інформаційно-аналітичне забезпечення», «інформаційно-аналітична робота», «інформаційно-пошукова робота», «аналітична робота», «кримінальний аналіз» тощо, але варто зазначити, що діяльність, пов'язана з інформацією, передбачає певні форми або етапи. З цього приводу є різні думки науковців, зокрема В. Овчинський, В. Емінов, М. Яблоков поділяють процес інформаційно-аналітичної роботи на п'ять етапів, таких як: збирання, оцінка, систематизація, аналіз і поширення інформації (Овчинський, Еминов, Яблоков, 1996). А. Мовчан визначає такі форми інформаційно-аналітичної роботи в ОРД, як: отримання оперативно-розшукової інформації, систематизація оперативно-розшукової інформації, оперативно-розшукова ідентифікація, оперативно-розшукова діагностика, оперативно-розшукове прогнозування, аналітична розвідка (Мовчан, 2013).

У Законі України «Про інформацію» зазначено, що він регулює відносини щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації (Про інформацію, 1992).

Закон про «Оперативно-розшукову діяльність» дає право оперативним підрозділам отримувати від юридичних чи фізичних осіб безкоштовно або за винагороду інформацію про кримінальні правопорушення, що готуються або вчинені, та про загрозу безпеці суспільства і держави, створювати і застосовувати автоматизовані інформаційні системи, а також безпосередньо проводити або ініціювати проведення кримінального аналізу (Про оперативно-розшукову діяльність, 1992).

Ми вважаємо доцільним виділити чотири основні форми роботи з інформацією:

- одержання інформації;
- накопичення інформації;
- обробка інформації;
- використання інформації.

На нашу думку, всі інші процеси, елементи, форми або етапи роботи з інформацією входять до складу чотирьох базових.

Інформаційно-аналітичне забезпечення правоохоронної діяльності починається з пошуку, отримання та фіксації інформації.

А. Овчинський стверджує, що ми перебуваємо в океані відомостей, даних, сигналів, знань, які становлять інформаційне поле, або інформаційне середовище. Це середовище включає бази даних державних і недержавних підприємств; інформаційні системи правоохоронних органів і спецслужб; оперативні обліки, архіви, перевірені матеріали; окремих людей (їхній досвід і знання), колективи; відомості, що циркулюють у розроблених злочинних угрупованнях (Овчинський, 2002).

Проаналізувавши дослідження інших учених, а також результати практичної діяльності підрозділів НП України у протидії НЗФ, відзначимо основні джерела інформації, такі як:

- негласні співробітники;
- працівники правоохоронних органів;
- інші особи, які транслюють інформацію (потерпілі, очевидці, свідки, підозрюваний, обвинувачений);
- паперові документи (розписки, довідки, журнали тощо);
- електронні документи (документ, в якому будь-яка інформація зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити документа);
- предмети матеріального світу, що містять інформацію про обставини, які мають значення (уніформа, зброя, фортифікаційні споруди тощо);
- інформаційні (автоматизовані) системи, телекомунікаційні системи, інформаційно-телекомунікаційні системи;
- транспортні телекомунікаційні мережі;
- електронні інформаційні системи;
- Інтернет.

Наступною формою роботи з інформацією є її накопичення.

Можливість переведення інформації у цифровий формат дає можливість створення електронних реєстрів, ресурсів, баз (банків) даних та інших різновидів Big Data. Належною реакцією законотворчого органу України стало унормування цих процесів, що виразилося зокрема у прийнятті 18.11.2021 р. Закону України «Про публічні електронні реєстри» (Закон України «Про публічні електронні реєстри», 2021).

Закон України «Про публічні електронні реєстри» визначив категорію «Державна електронна платформа ведення публічних електронних реєстрів» як інформаційно-комунікаційну систему, призначену для

уніфікованого, автоматизованого та стандартизованого процесу створення, адміністрування та ведення публічних електронних реєстрів з використанням загальних принципів проєктування, програмування та захисту інформації в публічних електронних реєстрах.

Також законом класифіковано реєстри:

- 1) базові реєстри;
- 2) інші реєстри;
- 3) визначені законом реєстри саморегульованих організацій.

Також законом надано право користуватися реєстровою інформацією у порядку спеціального доступу органами державної влади.

Національна поліція України наповнює та підтримує в актуальному стані бази (банки) даних, що входять до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України, стосовно:

- 1) осіб, щодо яких поліцейські здійснюють профілактичну роботу;
- 2) виявлених кримінальних та адміністративних правопорушень, осіб, які їх учинили, руху кримінальних проваджень; обвинувачених, обвинувальний акт щодо яких направлено до суду;
- 3) розшуку підозрюваних, обвинувачених (підсудних) осіб, які ухиляються від відбування покарання або вироку суду;
- 4) розшуку осіб, зниклих безвісти;
- 5) установлення особи невідомих трупів та людей, які не можуть надати про себе будь-яку інформацію у зв'язку з хворобою або неповнолітнім віком;
- 6) зареєстрованих в органах внутрішніх справ кримінальних або адміністративних правопорушень, подій, які загрожують особистій чи публічній безпеці, надзвичайних ситуацій;
- 7) осіб, затриманих за підозрою у вчиненні правопорушень (адміністративне затримання, затримання згідно з дорученнями органів правопорядку, затримання осіб органами досудового розслідування, адміністративний арешт, домашній арешт);
- 8) осіб, які скоїли адміністративні правопорушення, провадження у справах за якими здійснюється поліцією;
- 9) зареєстрованих кримінальних та адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, осіб, які їх учинили, та результатів розгляду цих правопорушень у судах;
- 10) іноземців та осіб без громадянства, затриманих поліцією за порушення визначених правил перебування в Україні;
- 11) викрадених номерних речей, цінностей та іншого майна, які мають характерні ознаки для ідентифікації, або речей, пов'язаних з учиненням правопорушень, відповідно до заяв громадян;
- 12) викрадених (втрачених) документів за зверненням громадян;
- 13) знайдених, вилучених предметів і речей, у тому числі заборонених або обмежених в обігу, а також документів з ознаками підробки, які мають індивідуальні (заводські) номери;
- 14) викрадених транспортних засобів, які розшуковуються у зв'язку з безвісним зникненням особи, виявлених безгосподарних транспортних засобів, а також викрадених, втрачених номерних знаків;
- 15) виданих дозвільних документів у сфері безпеки дорожнього руху та дозволів на рух окремих категорій транспортних засобів;
- 16) зброї, що перебуває у володінні та користуванні фізичних і юридичних осіб, яким надано дозвіл на придбання, зберігання, носіння, перевезення зброї;
- 17) викраденої, втраченої, вилученої, знайденої зброї, а також добровільно зданої зброї із числа тієї, що незаконно зберігалася;
- 18) бази даних, що формуються в процесі здійснення оперативно-розшукової діяльності відповідно до закону (Про Національну поліцію, 2015).

Базисом для накопичення інформації в процесі діяльності НП України виступає Інформаційно-телекомунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України» (ІПНП), яка визначається як сукупність технічних і програмних засобів, призначених для обробки відомостей, що утворюються у процесі діяльності Національної поліції України та її інформаційно-аналітичного забезпечення. Система ІПНП є складовою частиною єдиної інформаційної системи МВС (ЄІС МВС) (Про затвердження Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України», 2017).

З метою об'єктивного висвітлення певних питань під час дослідження у 2022 році нами було проведено анонімне анкетування 317 працівників оперативних підрозділів поліції в Донецькій та Луганській областях, з яких 84,2% зазначили, що використовують ІПНП під час виконання службових обов'язків, 31,2% використовують Інтегровану міжвідомчу автоматизовану систему обміну інформацією з питань контролю осіб, транспортних засобів та вантажів, які перетинають державний кордон «Аркан», та лише 21,8% використовують Автоматизовану інформаційну систему оперативного призначення.

Інформаційними ресурсами (об'єктами обліку) ІПНП є поєднаний набір відомостей, що безпосередньо стосується осіб, кримінальних та адміністративних правопорушень, а також інших подій, що накопичуються в процесі службової діяльності НПУ в обсязі, структурі й порядку, що визначаються завданнями, покладеними на НПУ відповідно до чинного законодавства. До складу ІПНП входять такі інформаційні підсистеми, як: «Єдиний облік», «Злочин», «Затримані та доставлені», «Особа», «Розшук», «Пізнання», «Річ», «Угон», «Викрадені (втрачені) документи», «Кримінальна зброя», «Зареєстрована зброя», «Адміністративне правопорушення», «Корупція» тощо.

З метою підвищення ефективності інформаційно-аналітичного забезпечення протидії НЗФ ми пропонуємо ввести певні зміни до однієї з наявних підсистем, а також створити додаткову підсистему.

Як уже зазначалося, особливістю діяльності НЗФ є велика кількість осіб, які одночасно долучилися до злочинної діяльності. Як заявив начальник Головного управління міжнародного співробітництва і верифікації ЗСУ: «Штатна чисельність 1-го та 2-го АК становить близько 35 тис. військовослужбовців» (Російські корпуси на Донбасі більші, ніж деякі армії Європи – Україна в ОБСЄ, 2020). Це тільки військовослужбовці, а якщо до них додати представників псевдодержавних органів та осіб, які вийшли зі збройних формувань, то ця цифра збільшиться щонайменше вдвічі.

На кінець 2021 року 1809 осіб перебувають у розшуку як особи, що переховуються від слідства та суду за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 260 КК України, та 373 особи, які переховуються за вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 258-3 КК України. З 2014 року про підозру за участь у діяльності не передбачених законом збройних формувань повідомлено більше ніж 3000 осіб, тобто правові наслідки наступили менше ніж для 10% відсотків.

Велика кількість осіб, що брали участь у таких незаконних об'єднаннях, навіть якщо стосовно них є інформація в окремих підрозділах Національної поліції, залишаються поза зором правоохоронної системи загалом, і тим самим уникають покарання. Прикладом може послугувати подія, що сталася 17 червня 2021 року, коли Служба безпеки України викрила у лавах поліції Луганщини колишнього члена незаконного збройного формування «Армія Юго-Востока». За даними слідства, у травні 2014 року мешканець Северодонецька вступив до «розвідувального загону спецпризначення». У складі незаконного збройного формування він зупиняв автотранспорт, проводив огляд та перевірку документів осіб з метою виявлення і затримання українських правоохоронців. Після звільнення Северодонецька колишній учасник НЗФ залишив лави підрозділу та переховувався на території окупованої АР Крим. У 2016 році він незаконно перетнув державний кордон та нелегально повернувся до України, після чого працевлаштувався в органи Національної поліції, де проходив службу (Миронова, Осуховський, 2021).

Сучасний досвід Донбасу продемонстрував, що у лавах незаконних збройних формувань перебувають найманці з числа так званих добровольців з різних регіонів сусідньої Росії. Як правило, найманці є найбільш боєздатними та підготовленими бойовиками. Вони використовуються для виконання найскладніших завдань, що потребують високої кваліфікації у військових спеціальностях. Виходячи з цього, зазначимо, що особи після перебування у складі таких незаконних збройних формувань можуть становити небезпеку для населення, використовуючи спеціальні навички та знання. Так, необхідність виявлення таких осіб на підконтрольній території набуває ще більшої актуальності (Миронова, Осуховський, 2021).

За відсутності необхідних ресурсів оперативні працівники вимушені використовувати неофіційні ресурси для отримання інформації стосовно учасників НЗФ, таких як «Стоп тероризм», «Миротворець» та інші. Наприклад, завдяки сайту «Миротворець» була отримана інформація стосовно 36-річного командира розвідки підрозділу «ОПЛОТ», який брав участь у боях під Дебальцевим та Іловайськом. А згодом, 27.01.2020, влаштував стрільбу і поранив поліцейського (У Києві затримали бойовика «ДНР», який стріляв у поліцейських, 2020). Але про існування таких ресурсів здебільшого відомо лише працівникам поліції Донецької та Луганської областей.

Закон України «Про інформацію» визначає інформацію про фізичну особу (персональні дані) як відомості чи сукупність відомостей про фізичну особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована. Також закон не допускає збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та захисту прав людини.

Аналізом чинного законодавства встановлена можливість накопичення інформації в ПНП щодо осіб, які проходять за матеріалами кримінального провадження. В ПНП уже передбачені категорії «особа, на яку вказав свідок або інші обставини», «учасник події», «свідок», «вірогідний підозрюваний», тобто анкетні дані учасників НЗФ можуть бути внесені як одна із зазначених категорій, або додана нова категорія в ПНП. Варто додати, що для ефективності потрібно також додавати інформацію про ініціатора встановлення місцепозначення такої особи із зазначенням контактного номера телефону. У разі виявлення такої особи працівник поліції відповідно до вимог КПК може здійснити виклик такої особи як свідка, а саме особи, якій відомі або можуть бути відомі обставини, що підлягають доказуванню під час кримінального провадження (Кримінальний процесуальний кодекс України, 2012).

Під час анкетування оперативних працівників НП України 90,7% підтримали таку пропозицію.

Ще однією формою роботи з інформацією є її обробка.

Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах» визначає обробку інформації у системі як виконання однієї або кількох операцій, зокрема: збирання, введення, записування, перетворення, зчитування, зберігання, знищення, реєстрації, приймання, отримання, передавання, які здійснюються у системі за допомогою технічних і програмних засобів.

Не зупиняючись на способах та методах обробки інформації, відзначимо напрям оптимізації інформаційно-аналітичної роботи у протидії діяльності НЗФ, які діють на боці РФ.

На підставі аналізу судових рішень можемо стверджувати, що НЗФ, які діють на території Донецької та Луганської областей, – це структурна частина єдиного злочинного угруповання (Вирок Апеляційного суду Луганської області, 2017; Вирок Апеляційного суду Запорізької області, 2017). Відповідно, коли працівники

поліції документують діяльність окремого учасника НЗФ, одночасно формують докази злочинної діяльності як інших учасників, так і загалом діяльність усього злочинного угруповання.

Як зазначалося раніше, вже повідомлено про підозру більше ніж 3000 учасників НЗФ, допитано десятки тисяч осіб та проведено тисячі НСРД. За результатами проведення заходів встановлені майже всі особи, які безпосередньо брали участь або сприяли діяльності НЗФ, але, на жаль, уся ця інформація не систематизована та не інтегрована для подальшого аналізу.

В ПНП з метою аналізу розбоїв за заданими параметрами пошуку на предмет їх серійності, оперативного отримання інформації про речові докази та стан розкриття таких злочинів функціонує інформаційна підсистема «Розслідування». У підсистему вноситься інформація щодо способу вчинення злочину, опису злочинців, викраденого майна тощо.

Також в ПНП функціонує підсистема «СЛІД», в якій облік інформації ведеться за такими категоріями, як:

фотозображення слідів рук;

фотозображення слідів підшав взуття;

фотозображення слідів знарядь зламу;

фотозображення слідів структури матеріалу (рукавичок);

фотозображення слідів протекторів шин транспортних засобів;

мультимедійна інформація (фото-, відео-, звукозапис) щодо осіб, які причетні до вчинення кримінального правопорушення;

мультимедійна інформація (фото-, відеозапис) обстановки події, що сталася;

інформація про кулі, гільзи і патрони зі слідами зброї;

інформація про об'єкти біологічного походження;

інформація про інші вилучені матеріальні об'єкти, які були знаряддям вчинення кримінального правопорушення та зберегли на собі його сліди або містять інші відомості, які можуть бути використані як доказ факту чи обставин, що встановлюються під час кримінального провадження (Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «СЛІД» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», 2020).

Запровадження цих підсистем дає можливість накопичувати інформацію та за допомогою програмного забезпечення встановлювати зв'язки між об'єктами.

Створення нової підсистеми, використовуючи аналогічні алгоритми накопичення та обробки інформації, дасть можливість встановити всіх осіб, які проходять за матеріалами кримінальних проваджень, відкритих за ознаками ст. 260 КК України, та систематизувати наявні докази їхньої злочинної діяльності, що призведе до підвищення якості досудового розслідування.

Висновки. Проведеним дослідженням визначені основні етапи роботи з інформацією. На підставі попередніх наукових досліджень та набутого практичного досвіду у протидії НЗФ визначені джерела надходження інформації, а також запропоновані заходи з удосконалення накопичення та аналізу інформації для подальшого її використання.

Оприлюднені результати дослідження можуть бути використані правоохоронними органами для підвищення ефективності протидії НЗФ, а також під час подальших наукових досліджень у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення правоохоронної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Албул С.В., Андрусенко С.В., Мукоїда Р.В., Ноздрін Д.О. Основи оперативно-розшукової діяльності : навчальний посібник. Одеса : ОДУВС, 2016. 270 с.
2. Вирок Апеляційного суду Запорізької області від 27 липня 2017 р. Провадження № 11-кп/778/857/17.
3. Вирок Апеляційного суду Луганської області від 11 січня 2017 р. Провадження 11-кп/782/318/16.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI.
5. Миронова А.С., Осуховський Р.В. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності оперативних підрозділів у протидії збройним формуванням, не передбаченим законом. *Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки держави* : тези науково-практичної конференції (24 червня 2021 р.). Київ : Інститут УДО України КНУ імені Тараса Шевченка, 2021. С. 118–120.
6. Мовчан А.В. Інформаційно-аналітична робота в оперативно-розшуковій діяльності міліції : монографія. Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2013. 352 с.
7. Овчинский А.С. Информация и оперативно-розыскная деятельность : монография. Москва : ИНФРА-М, 2002. 241 с.
8. Основы борьбы с организованной преступностью : монография / Под ред. В.С. Овчинского, В.Е. Еминова, Н.П. Яблокова. Москва : ИНФРА-М, 1996. 357 с.
9. Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «СЛІД» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» : Наказ МВС від 16 березня 2020 р. № 257.
10. Про затвердження Положення про інформаційно-телекомунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України» : Наказ МВС від 03 серпня 2017 р. № 676.
11. Про інформацію : Закон України від 02 жовтня 1992 р. № 2657-XII.
12. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 р. № 580-VIII.
13. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лютого 1992 р. № 2135-XII.

14. Про публічні електронні реєстри : Закон України від 18 листопада 2021 р. № 1907-IX.
15. Російські корпуси на Донбасі більші, ніж деякі армії Європи – Україна в ОБСЄ. 2020. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3055923-rosijski-korpusi-na-donbasi-bilsi-niz-deaki-armii-evropi-ukraina-v-obse.html>.
16. Сайт Вікіпедія – вільної енциклопедії. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BD_%D0%9C%D0%B0%D1%94%D1%80_%D0%A0%D0%BE%D1%82%D1%88%D0%B8%D0%BB%D1%8C%D0%B4#cite_note-8.
17. У Києві затримали бойовика «ДНР», який стріляв у поліцейських. 2020. URL: https://lb.ua/society/2020/01/27/448257_kieve_zaderzhali_strelyavshego.html.

References:

1. Albul, S.V., Andrusenko, S.V., Mukoida, R.V., Nozdrin, D.O. (2016). *Osnovy operatyvno-rozshukovoi diialnosti [Fundamentals of operational and investigative activities]: navchalniy posibnyk*. Odesa : ODUVS, 270 p. [in Ukrainian].
2. *Vyrok Apeliatsiinoho sudu Zaporizkoi oblasti [Judgment of the Court of Appeal of Zaporizhia region] vid 27 lypnya 2017 r. Provdzhennia № 11-кп/778/857/17* [in Ukrainian].
3. *Vyrok Apeliatsiinoho sudu Luhanskoï oblasti [Judgment of the Court of Appeal of Luhansk region] vid 11 sichnya 2017 r. Provdzhennia 11-кп/782/318/16* [in Ukrainian].
4. *Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal Procedure Code of Ukraine: Law of Ukraine] : Zakon Ukrainy vid 13 kvitnya 2012 r. № 4651-VI* [in Ukrainian].
5. Myronova, A.S., Osukhovskiy, R.V. (2021). *Informatsiino-analitychne zabezpechennia diialnosti operatyvnykh pidrozdiliv u protydii zbroinym formuvanniam, ne peredbachenyim zakonom [Information and analytical support of the activities of operational units in counteracting armed formations not provided by law]. Aktualni problemy zabezpechennia natsionalnoi bezpeky derzhavy: tezy naukovo-praktychnoi konferentsii (24 chervnya 2021 r.)*. Kyiv : Instytut UDO Ukrainy KNU imeni Tarasa Shevchenka, pp. 118–120 [in Ukrainian].
6. Movchan, A.V. (2013). *Informatsiino-analitychna robota v operatyvno-rozshukovii diialnosti militsii [Information and analytical work in the operational and investigative activities of the police]: monohrafiya*. Dniprop. Derzh. Un-t vnutr. Sprav. 352 p. [in Ukrainian].
7. Ovchinskij, A.S. (2002). *Informacija i operativno-rozysknaja dejatel'nost' [Information and operative-search activity]: monografija*. Moskva : INFRA-M, 241 p. [in Russian].
8. Ovchinskij, V.S., Eminov, V.E., Jablov, N.P. (1996). *Osnovy borby s organizovannoj prestupnost'ju [Fundamentals of the fight against organized crime] : monografija*. Moskva : INFRA-M, 357 p. [in Russian].
9. *Pro zatverdzhennia Instruksii z formuvannia ta vedennia informatsiinoi pidsystemy "SLID" informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy "Informatsiinyi portal Natsionalnoi politzii Ukrainy" [On approval of the Instruction on formation and maintenance of the information subsystem "SLID" of the information and telecommunication system "Information portal of the National Police of Ukraine"] : Nakaz MVS vid 16 bereznya 2020 r. № 257* [in Ukrainian].
10. *Pro zatverdzhennia Polozhennia pro informatsiino-telekomunikatsiinu systemu "Informatsiinyi portal Natsionalnoi politzii Ukrainy" [On approval of the Regulations on the information and telecommunication system "Information Portal of the National Police of Ukraine"] : Nakaz MVS vid 03 serpnja 2017 r. № 676* [in Ukrainian].
11. *Pro informatsiiu [On information]: Zakon Ukrainy vid 02 zhovtnya 1992 r. № 2657-XII* [in Ukrainian].
12. *Pro Natsionalnu politziiu [On the National Police]: Zakon Ukrainy vid 02 lypnya 2015 r. № 580-VIII* [in Ukrainian].
13. *Pro operatyvno-rozshukovu diyalnist [On operational and investigative activities] : Zakon Ukrainy vid 18 liutogo 1992 r. № 2135-XII* [in Ukrainian].
14. *Pro publichni elektronni reiestry [On public electronic registers] : Zakon Ukrainy vid 18 lystopada 2021 r. № 1907-IX* [in Ukrainian].
15. *Rosijski korpusy na Donbasi bilshi, nizh deaki armii Yevropy – Ukraina v OBSIe [Russian corps in Donbass is larger than some European armies – Ukraine in the OSCE]. 2020. Retrieved from: https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3055923-rosijski-korpusi-na-donbasi-bilsi-niz-deaki-armii-evropi-ukraina-v-obse.html* [in Ukrainian].
16. *Sait Vikipedii – vilnoi entsyklopedii [Wikipedia site – free encyclopedia]. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BD_%D0%9C%D0%B0%D1%94%D1%80_%D0%A0%D0%BE%D1%82%D1%88%D0%B8%D0%BB%D1%8C%D0%B4#cite_note-8* [in Ukrainian].
17. *U Kyievi zatrymaly boiovyka "DNR", yakyi striliav u politseiskykh [A DNR militant who shot at police officers was detained in Kyiv]. 2020. URL: https://lb.ua/society/2020/01/27/448257_kieve_zaderzhali_strelyavshego.html* [in Ukrainian].